

Associacionisme: clau en el desenvolupament del sector de les plantes aromàtiques i medicinals

Jornada tècnica

SOLSONA, divendres 19 d'octubre de 2018

Economia: organització de la producció, transformació i venda de plantes

Intervenien:

- Sr. Joan Cartanyà, Associació de Productors de Safrà de la Catalunya Interior.
- Sra. Pilar Comes, ECOPAM-Xarxa de Parcs de les Olors.
- Assistents.

Modera:

- Eva Moré, Grup de Plantes Aromàtiques i Medicinals - CTFC

Debat sobre les necessitats de l'activitat econòmica

- Actualment les produccions de Plantes Aromàtiques i Medicinals (PAM) a Catalunya són **petites**, i només tenen sortida si es combinen amb la divulgació i venda directa de productes a base de PAM.
- Cal, però, que no es generin **expectatives** quan no n'hi ha. O sigui cultivar més del que pot assumir el productor o el mercat.
- Es fa necessària una xarxa de **col·laboració** amb diferents empreses, per a que cadascú aportï el seu "saber fer".
- Els problemes del sector productiu PAM els tenen tots els sectors de **l'agricultura**.
- No podem fer que l'agricultura sigui un **jardí**, sinó que ha de ser una **activitat econòmica**.
- Per a que surti la producció, cal que la producció es vengui. Cal saber produir i **comercialitzar**. El problema no és produir, sinó que és vendre.
- Cal ajudar als productors a vendre, ja que està lluny de la **mentalitat** del productor.
- A vegades hi ha **competència** de producte de baixa qualitat, i costa molt vendre el producte propi de qualitat. Cal anar a vendre a mercats que ho valorin.
- Per comercialitzar bé, caldria tenir una bona estratègia de **màrqueting** de les PAM de Catalunya.
- Cal posar recursos per aconseguir això, anant junts i gremialment fer un sector. Cal creure's que la única solució és **treballar plegats**.
- No es pot dependre d'ajuts de l'administració; no es pot fer com el cereal. **L'administració** ha d'ajudar a tirar endavant els projectes però no ajudar a pagar la producció.
- Tanmateix, l'administració ha de vetllar per a que l'agricultura es mantingui, ja que hi ha molta competència. Potser les **subvencions** són necessàries per a que no desapareguin els productors.

- També hi ha **dificultats burocràtiques** per tirar endavant **iniciatives de producció**, sobretot per la lentitud. Hi ha molt **desconeixement dels requisits legals** per part dels emprenedors.
- Cal **sincronització entre les diferents administracions**. Que els tècnics tinguin barems comuns. Falta que els inspectors /tècnics estiguin ben formats. Amb l'administració es pot parlar, i es poden arribar a modificar coses (la porta del diàleg està oberta).
- Potser també el problema és que no hi ha cultura de **consum** de PAM.
- Cal que els productors es **donin a conèixer** al sector comercialitzador (p.e. botigues d'herboristeria.)

Conservació: protecció i valorització de les plantes autòctones

Intervenien:

- Sr. Lluís Borrell, Associació Jardí Botànic de Plantes Medicinals de Gombren.
- Sra. Gemma Navas, Associació Centre de Conservació de Plantes Aromàtiques i Medicinals de l'Alt Pirineu.
- Assistents

Modera:

- Eva Moré, Grup de Plantes Aromàtiques i Medicinals - CTFC

Debat sobre les necessitats de la conservació

- Cal **formar a nens i mestres** per a que coneguin les plantes remeieres, les puguin reconèixer i saber-ne l'ús, i així les puguin respectar i conservar.
- També cal **valorar** les espècies/varietats pròpies del territori.
- Posar les plantes silvestres en cultiu (**domesticació**) a vegades té les seves dificultats, però cal per a que algunes poblacions no desapareguin.
- Costa trobar **recursos econòmics** per a dinamitzar accions de conservació de la flora. L'administració gestora dels Parcs naturals **prioritzen la fauna**.
- Per **diferenciar la qualitat** caldria fer anàlisis de components, però és **car** i no sempre està a l'abast dels productors.
- Es necessari fer algun **programa d'assessorament** en domesticació d'espècies silvestres, ja que algunes (p.ex. rupícoles: saxífraga, te de roca, corona de rei) són molt complicades de reproduir.
- Conservació *ex-situ*, *in-situ* és molt important. També la **conservació on-farm**, que la gent conservi a casa seva en els horts i jardins.
- **Mantenir un jardí botànic** és costós, i no sempre es troben els recursos.

Etnobotànica: recuperació del coneixement de l'ús tradicional

Intervenien:

- Sr. Joan Vallès, Grup de Recerca en Etnobotànica dels Països Catalans (EtnoBioFiC).
- Sr. Francesc Caralt, Associació FloraCatalana
- Assistents

Modera:

- Eva Moré, Grup de Plantes Aromàtiques i Medicinals - CTFC

Debat sobre les necessitats de l'etnobotànica

- Cal que el coneixement etnobotànic recopilat pels grup de recerca es faci extensiu altre cop cap a la població (retornar-lo). Fer moltes activitats de **divulgació**.
- Hi ha molta **erosió de la pràctica habitual** de les plantes. Encara hi ha molt saber popular.
- Etnobotànica: recopilar els usos i divulgar (publicacions científiques i activitats divulgatives). També la divulgació a les escoles/instituts és molt important, per tal de **motivar a les noves generacions i reforçar l'autoestima dels avis**.
- Cal també potenciar l'ús econòmic de les aplicacions tradicionals de les plantes. **Revaloritzar**.
- Defensar l'ús de les plantes.

Consum: promoció de la utilització de les plantes

Intervenien:

- Sr. Marc Talavera, Col·lectiu Eixarcolant.
- Sra. Astrid van Ginkel, El Trill – Associació cultural del terme d'Argençola.
- Sr. Jordi Pedrós, Associació Dolça Revolució de les Plantes Medicinals.
- Assistents

Modera:

- Eva Moré, Grup de Plantes Aromàtiques i Medicinals - CTFC

Debat sobre les necessitats de la promoció del consum

- És imprescindible que la gent conegui l'ús de les plantes, i passa per les **escoles** en primer lloc.
- A part de fer-ne divulgació de com utilitzar les plantes, fa falta que el consumidor pugui **trobar el productes al mercat**. Cal tenir un **distintiu/marca** de productes locals/autòctons/tradicionals.
- Sembla que hi ha molts interessos econòmics que posen traves a la **lliure difusió de la informació** sobre els usos de les plantes medicinals.
- La **normativa** cada cop és més **restrictiva**, i és complicat fer front com a productor/consumidor per a reivindicar alguns usos/praxis/nous productes.

- Hi ha **limitació** de les PAM que es poden usar en productes, d'acord amb les **l·listes autoritzades** (condiments, infusions d'usos alimentaris, plantes medicinals, cosmètics, etc.). Com a complements alimentaris cal recórrer al reconeixement mutu (començar a vendre a països europeus on estan reconegudes per a poder vendre a l'Estat espanyol).
- Cal també fer difusió dels usos amb **rigor científic**.
- Cal crear grups d'experts que puguin **assessorar a l'administració** sobre les plantes que es poden utilitzar a cada sector.
- Cal **crear xarxa**, i ajuntar esforços.

DEBAT FINAL: Possibles Eines i Estratègies per fer front a les necessitats del sector

Intervenien:

- Assistents i ponents

Modera:

- Eva Moré, Grup de Plantes Aromàtiques i Medicinals - CTFC

- **L'associació** com a suma d'actius individuals. Ja havia existit l'Associació Catalana de Productors de Plantes Aromàtiques i Medicinals (ACPPAM), però caldria definir bé quin seria l'objectiu general d'aquesta, si es vol tornar a activar:
 - Una associació que englobi a les petites associacions, que actui de **lobby** davant de l'administració.
 - Difusió **d'informació tècnica** de producció/transformació, sobretot per als productors petits.
 - Xarxa de **contactes** entre productors, per a intercanvi d'informació.
 - El pas més difícil és el de **comercialitzar i promocionar**. Anar conjuntament a fires pot ser molt beneficiós per a tots.
 - L'objectiu és vendre, però cal **divulgar** per a que els consumidors sàpiguen que està comprant.
- Cal **personal alliberat** per a dur a terme els projectes de les associacions. El treball de **voluntariat** pot generar tensions.
- **Taula sectorial / grup operatiu** com a eina per que els diferents actors puguin dir la seva i conèixer les seves necessitats/demandes.

PROPOSTA:

1. Contactar a tots els productors de PAM de Catalunya, per demanar-los si voldrien formar una associació de producció de PAM i quins objectius hauria de tenir.
2. Convocar els interessats en una reunió per a veure com tirar-la endavant: funcionament i finançament.